

МӨСЛИМ
ГИМНАЗИЯСЕ

№5 (73)

Февраль, 2026 нчы ел

ТЫЛСЫМ+

Бу санда

Фән
олимпиадалары 2
көндәлеге

Уңыш
формуласы 2

Жырга
әйләнгән
гомер 3

Жәлил
атналыгы 3

23 нче февраль -
Ватанны
саклаучылар
көне 4

Нәрсә ул
батырлык? 4

ГИМНАЗИЯ СУЛЫШЫ

"Киләчәк йолдызлары" исемле республика бәйгесенә йомгак ясалды

Казан шәһәрәндә «Күпмәдәниятлелектән гомумроссия бердәмлегенә: өстәмә белем бирү миссиясе» темасына багышланган XV республика күләм Алиш укалары узды.

Анда "Киләчәк йолдызлары" исемле республика бәйгесенә йомгак ясалды.

Мөслим гимназиясенәң инглиз теле укытучысы, 6 нчы в сыйныфы җитәкчесе Гөлшат Мөхәммәтҗанова әлеге бәйгегең "Иң яхшы сыйныф җитәкчесе" номинациясендә җиңү яулады.

Ел укучысы - 2025

13 февральдә Мөслим гимназиясе базасында «Ел укучысы - 2025» муниципаль конкурсының финал туры узды.

4 нче а сыйныфы укучысы Хәбибуллина Алия (укытучысы – Ермолаева Э.С.), барлык биремнәргә дә уңышлы үтәп, 2 нче урынга лаек булды. 4 нче б сыйныфы укучысы Солтанова Сылу (укытучысы – Мирзасалихова Г.Ш.) номинациядә җиңү яулады.

Конкурста катнашучыларның барысын да котлыйбыз!

Күмәк көч - тау күчерә

Мөслим гимназиясендә махсус хәрби операциядә катнашучылар өчен гуманитар ярдәм җыю буенча акция узды.

Акциядә укытучылар коллективы, техник хезмәткәрләр, укучылар, аларның әти-әниләре катнашты.

Хәрби операциядә катнашучы һәркем безне, безнең илне яклай. Шуңа күрә андагы һәркемгә булышу - безнең бурчы. Иглекле ярдәм дөвәмле булсын, ярдәм җыюда катнашкан һәркемгә саваплары кайтсын!

Сәләмәт тәндә – сәләмәт акыл

2 февральдән 6 февральгә кадәр Пермь шәһәрәндә армрестлинг буенча Идел буе федераль округы чемпионаты һәм Беренчелеге узды. Ярышларда 13 төбәктән 500 дән артык спортчы катнашты.

Татарстан Республикасы җыелма командасы составында гимназия укучылары да катнашты: 7 нче б сыйныфы укучысы Бариев Ислам, 10 нчы б сыйныфыннан Зиннурова Илзирә, 11 нче сыйныфтан Әхмәдуллин Айзат чемпион булып беренче урынны яуладылар. Алар буш вакытларында "Яшьлек" спорт мәктәбенең армрестлинг секциясендә шөгыльләнеләр.

7 нче а сыйныфы укучысы Сәетгаллиев Искәндәр «Сабантуй» журналы призына Керәш буенча Татарстан Республикасы Беренчелегендә катнашып, 2 нче урынны яулады.

Укучыларыбыз белән горурланабыз һәм алга таба җиңүләр телибез!

ФЭН ОЛИМПИАДАЛАРЫ КӨНДЭЛЕГЕ

Россиякүләм һәм Республикакүләм фән олимпиадалары дәвам итә.

«Олимпика юл» республика олимпиадасының математика фәне буенча йомгаклау этабында 11 нче сыйныф укучысы Әмир Дәүләтшин (укытучысы Госсамова Р.С.), инглиз теленән 10 нчы а сыйныфыннан Галимова Эльза (укытучысы – Бакирова Г.Р.), рус телле балалар өчен татар теленнән узган республика олимпиадасында 6 нчы б сыйныфы укучысы Руслан Семенов, 8 нче а сыйныфыннан Ирина Асманова (укытучылары - Ямалова Г.Ф.), рус мәктәбдә татар төркеме укучылары өчен татар теленнән узган республика олимпиадасында 9 нчы б сыйныфы укучысы Айназ Галимова (укытучысы – Авзалова З.З.),

татар мәктәпләрендә белем алучы укучылар өчен татар теленнән, татар әдәбиятыннан узган республика олимпиадасында 11 нче сыйныфтан Хәсәнова Йолдыз (укытучысы – Мирзамуратова Г.М.), рус теленнән һәм рус әдәбиятыннан узган республика олимпиадасында Айгильдина Зарина (укытучысы – Хәйруллина Ч.А.), физик тәрбия фәннән 9 нчы а сыйныфы укучысы Хафизова Әминә (укытучысы – Шәйхетдинов Д.Г.), Ватанны саклау һәм иминлек нигезләре фәннән 11 нче сыйныфтан Әхмәдуллин Айзат (укытучысы – Галиев З.З.) призёр булдылар. Укучыларыбызны һәм укытучыларыбызны котлыйбыз!

УҢЫШ ФОРМУЛАСЫ

“Тылсым+” газетасы, 11 нче сыйныф укучысы, берничә ел рәттән республикакүләм туган (татар) теле һәм әдәбияты фәннәреннән олимпиада призеры булган Хәсәнова Йолдызга берничә сорау белән мөрәҗәгать итте.

- Йолдыз, синең яраткан язучыларың бармы? Булса кемнәр?

- Мин Гаяз Исхакий, Нәбирә Гыймәтдинова, Аяз Гыйләҗев әсәрләрен яратып укыйм.

- Нинди жанрларда китаплар укырга яратасың?

- Күбрәк хикәя-повестьлар укырга яратам.

- Сиңа китап уку нинди очракларда булыша?

- Китап уку иншалар язганда булыша, чөнки күбрәк укыган саен кешедә сүз байлыгы арта. Иншаны җеенке җөмлөләр белән матур яңгырашлы итеп язарга ярдәм итә.

- Быелгы уку елында туган (татар) тел һәм әдәбияттан республика олимпиадасында призёр булдың. Призлы урынга

чыгу өчен ничек әзерләнергә кирәк? Гимназия укучыларына нинди киңәшләр бирер идең?

- Минем уйлавымча, иң беренче чиратта укучы олимпиадада үзе теләп катнашырга, аның үзенең урын алу теләге булырга тиеш, чөнки шул вакытта гына ул яхшылап әзерләнә.

Минем шуны әйтсәм килә: безнең барыбызның да мөмкинлекләребез бар, бары тик үзең максат куеп, тырышырга гына кирәк. "Тырышкан табар, ташка кадак кагар", дигән мөкал дө бар. Димәк, тырышкан кеше бөтен максатларына да ирешә ала.

- Йолдыз, әңгәмәң өчен зур рәхмәт! ЕГЭларыңны әйбәт кенә тапшырып, киләчәктә үзең телгән уку йортыңда укырга язсын сиңа.

Әңгәмәдәш Замалова Зәринә

ЖЫРГА ӘЙЛӘНГӘН ГОМЕР

Без белмәгән Муса

Муса Жәлилнең тууына 120 ел

Жәлил шахмат уйнарга яраткан, жиңгән очрақларда бала кебек куанган, ә жиңгәндә, үзенә "грошмейстер" дип әйтә торган булган.

Шагыйрь, язудан тыш, музыканы да яраткан, аның хәтта үз мандолинасы булган, ул пианино алу турында хыялланган.

Матур жырлаган.

Шәп чаңгычы булган.

Шагыйрь тоткынлыкта 791 көн була.

1956 нчы елның 2 нче февралендә сугышта күрсәткән тиндәшсез ныклыгы һәм батырлыгы өчен **Советлар Союзы Герое** исеме бирелә.

"Моабит дәфтәрләре" циклы **Ленин премиясенә** лаек була.

Бу ике югары бүләккә берьюлы алган бердәнбер әдип.

ЖӘЛИЛ АТНАЛЫГЫ

Һәр милләттә исеме телгә алынуга ук ихтирам уята торган шөхәсләр була. Муса Жәлил - энә шундыйлардан. Бу исемне телгә алуға, аның кабатланмас шигырьләре һәм күпләр өчен кыюлык һәм батырлык үрнәге булган көрәше һәм эшчәнлегә күз алдына килеп баса. Ул - ялкынлы шигырьләр язган шагыйрь дә, илнең азатлыгы өчен көрәшкән курку белмәс, үлемне ирләрчә каршылаган каһарман да.

Гимназиядә Муса Жәлилнең тууына 120 ел тулу уңаеннан, туган (татар) теле һәм әдәбияты укытучысы Авзалова Зилә Зөфәрөвна «Жәлил эзләре буйлап» дип аталган квест-уен үткәрдә. Квест-уенда 7, 8 нче сыйныф укучылары катнашты. Зилә Зөфәрөвна шагыйрьнең тормыш юлы, ижаты, Бөек Ватан сугышындагы батырлыгы турында сөйләде. Укучылар Жәлил турында фильм карадылар. Командаларга бүленеп, станцияләрдә шагыйрь ижаты буенча биремнәр эшләделәр.

5-6 нчы сыйныфлар өчен татар теле һәм әдәбияты укытучысы Солтанова Г.М. "Әдәби кунак бүлмәсе" исеме астында чара уздырды. Укучылар шагыйрьнең тормышы, ижаты белән таныштылар. Икенче өлештә укучылар викторина сорауларына җавап бирделәр.

"Салют сиңа, Муса Жәлил!" шигырь конкурсында башлангыч сыйныф укучылары, ярыша-ярыша, Жәлил шигырьләрен ятлап, сөхнәдән сөйләделәр. 64 укучы катнашып, күбесе 1, 2, 3 урыннарға лаек булдылар.

Югары сыйныфлар да читтә

калмады, әдәби музыкаль кичәдә Муса Жәлилнең ижаты белән таныштылар, аның сүзләренә язылган жырлар жырладылар. Музыка укытучысы Гөлнур Әзһәмөвна Муса Жәлилнең жырларын өйрәтүгә зур көч куйды.

**"Дөнъяда шулай итеп яшәргә кирәк:
үлгәннән соң да үлмәслек булсын..."**

Муса Жәлил

Герой-шагыйрь Муса Жәлилнең тууына 120 ел тулу гимназиядә үз югарылыгында уздырылды.

Яз өмәсе

Без кояшка килдек өмәгә,
Кардан-боздан жирне арчырга.
Вақыт инде кышка үлгәргә,
Яз батырга юлны ачырга.

Кыш кәргәннән бирле капкадан,
Жир житәрлек күрдә «явызлык».
Багор белән ваклап, ваткалап,
Жибәриек кышны агызып.

Елгаларны япты, бикләде,
Дулкыннарны итте ирексез,
Чишмәләрнең юлын чикләде,
Болыннарны итте күрексез.

Ул киптердә нәфис гәлләрне,
Бакчалардан куды кошларны,
Сызганыек, дуслар, жиңгәрне,
Ломга алыяк әрсез «дошман»ны.

.....
Боз астыннан чыксын елгалар,
Дулкынланып ташып аксыннар,
Торкылдашып күктән торналар
Кемеш күлгә кире кайтсыннар.

Муса Жәлил

23 НЧЕ ФЕВРАЛЬ - ВАТАННЫ САКЛАУЧЫЛАР КӨНЕ**Хөрмәтле гимназия ир-егетләре, укучы егетләр!**

Ватанны саклаучылар көне – батырлык, намус һәм кыюлык көне белән ихластан ир-егетләребезне котлыйбыз.

Бүгенге бәйрәм көчле рухлылык, ир-егетләрнең кыюлык, намус һәм абруй шикелле сыйфатларга ия булуларын тагын бер кат раслый торган тантана.

Сезгә һәм якынарыйгызга тыныч күк йөзә, ныклы сәламәтлек, бәхет-шатлык, рухи һәм матди байлык, һәр эшегездә бары тик уңышлар гына телибез.

Кадрлар ир-егетләребез, батырлыгыгыз, җаваплылыгыгыз һәм ишанычлылыгыгыз өчен рәхмәт. Без сезнең белән горурланабыз!

“Тылсым+” газетасы редколлегиясе

НӘРСӘ УЛ БАТЫРЛЫК?**Бу сорауга Мәслим гимназиясенең 6 нчы 6 сыйныфы укучыларының җаваплары түбәндәгечә:**

***

Нәрсә ул батырлык? Бу сорауга җавапны сез беләсезме? Менә мин шул турыда сөйләм әле!

Мин, Гыйздуллин Рүзәл, Мәслим гимназиясенең 6 Б сыйныфы укучысы. “Батырлык нәрсә ул?”- дигән сорауга җавап эзлим. “Берәр батырлык эшләр, белерсез, “ диләр миңа.

Минем Фәнзил һәм Илназ исемле абыйларым бар. Алар зурлар инде. Берсенә утыз, икенчесенә егерме җиде яшь.

Илназ абыем махсус хәрби операциядә катнаша. Ул 2022 нче елда мобилизацияләнде. Башта алар Казан шәһәрәндә өйрәнүләрдә булдылар. Әнием янына барып та кайтты, аннары Украинага жиберделәр. Абыем авыр яраланып, озак кына безнең янغا кайтып торды. Яралары тәзәлгәч Ватан алдындагы бурычын үтәргә кабат китте. Нинди генә авыр задание булса да, куркыныч чакларда да түзәргә кирәк дип сөйли ул.

Дошманга каршы көрәштә үзен аямаганы, Ватаныбызга тугры булганы өчен абыемны дәүләт бүләге “Жуков” медале, “Сугыштагы казанышлары өчен” медале һәм “Штурм өчен” күкрәк билгесе белән бүләкләделәр.

Бүгенге көндә Илназ абыем кыска вакытлы ялга кайтты. Ул өйдә булганда миңа бик рәхәт. Батырлык турында да сөйләшәбез. Абыем бик күп мисаллар китерә. Ут эчендә калган иптәшләрен коткарганарын кабат-кабат сөйләтергә яратам.

Ватан сакчыларының шушындый үрнәге минем өчен зур батырлык!

Гыйздуллин Рүзәл

***

Минемчә, батырлык ул – кешенең яхшы сыйфаты. Кеше якыннарын, туган илен, ярдәмгә мохтаж кешеләрне яклау өчен төрле адымнар ясарга мөмкин. Батыр кешегә үз-үзен аямау хас. Өсәрләрдә без сугыш вакыты, тыныч тормыш батырлары турында күп укыйбыз. Муса Җәлил,

Ватанны саклаучылар көне уңаеннан

Илдар Маннанов, Рәстәм Нәбиев кебек геройлар турында күп язмалар укыйбыз, тапшырулар тыңлыйбыз.

Хәзер махсус хәрби операциядә безнең якташларыбыз, райондашларыбыз катнаша. Күптән түгел без Ф.Гыймалтдиновның “Үлемнән бер адым алдарак” әсәрен укыдык. Анда Илнур Хаертдинов исемле абыйның “Урал” мотоциклында яралыларны сугыш кырынан алып чыгуы турында язылган.

Тыныч тормышта да янғыннан, суга батудан коткаручылар турында күп ишетеп беләбез.

Ләкин бар кеше дә батыр була алмый. Моның өчен тәвәккәл, курку белмәс булырга, шулай ук физик яктан көчле булырга, спорт белән шөгыльләнеп көч тупларга кирәк. Телефонда күп утырып, батырлык турында кинолар карап кына батыр булып булмый.

Һәр кеше үзәндә яхшы сыйфатлар булдырырга тиеш.

Сәләхов Ранель

Гимназиябезнең асыл егетләре**Жиңүче команда****ТЫЛСЫМ+**Гыйнвар, 2026 нчы ел
№5 (73)**Мәслим гимназиясе
укучылары газетасы**Баш мөхәррир: Солтанова Г.М.
Техник редактор: Кады йрова А.Р.Мөхәррир: Замалова Зеринә
Корректорлар: Хәйруллина Диләрә
Корреспондентлар: Насырова Мәрьям
Фәхрәзиева АлинәДизайнер: Мостафина Рәйлә
Компьютерда җыюучылар: Вагы йзов Айзат
Сәләмов Наил**2014 нче елдан айга бер тапкыр
нәшер ителә**Гамәлгә куючы:
Мәслим гимназиясе укучылар иҗат үзәге
Адрес: Мәслим, Кооператив урамы, 170а
Сайт: <https://edu.tatar.ru/muslim/muslimgym>
Электрон адрес: tilsim2014@yandex.ru
Формат: А4 (А3)
Тираж: 100